

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Roma Sancta sive Benedicti XIII. Pontificis Maximi &
Eminentissimorum & Reverendissimorum S. R. E.
Cardinalium Viva Virtutum Imago Æri & literis in
perennaturam Virtutum memoriam incisa**

Conlin, Johann Rudolph

Augustæ Vindelicorum, Anno MDCCXXVI

VD18 10209328

No. XLIII. Leo De Potiers, Cardinalis De Gesures Gallus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72633](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72633)

No. XLIII.

LEO DE POTIERS, CAR- DINALIS DE GESURES GALLUS.

Leo Potiers Cardinalis de Gesures Gallus, Archiepiscopus Bituricensis natus est Anno 1656. 15. Augusti ex Illustrissimâ Potierorum per Gallias Familiâ. Satis ex Galliæ fastis constat, quòd Comitatus Valentiaë (vulgò Valentinois) ad Rhodamum amnem in Delphinatu situs, ad vetustissimam Potierorum Familiam aliquando spectârît; sed Ludovicus II. Comitum ultimus, non habita ratione patruî Caroli, ad quem ejus Comitatus possessio, Ludovico sine liberis decedente, spectabat, Regibus Galliarum Comitatum divendidit, quem Illustrissima Potierorum Familia tribus integris Sæculis, non interrupta successionis Serie, à XII. videlicet Sæculo ad XV. obtinuerat: tantam videlicet cladem unius è familiâ malè concors animus, toti Steînati, avitâ possessione deturbato, inferre valuit. Ludovicus XI. hunc Comitatum Delphinatui inferebat. Verùm Ludovicus XIV. Cæsari Borgiæ, Alexandri VI. antequam Pontifex esset, è legitimo thoro filio, eum Comitatum, quem Ducatus prærogativâ donabat, tradiderat, multum obnisis, sed frustra contra torrentem Potieris. Inde ad Principes Monæci (vulgò Monacco) Ludovici XIII. donatione Principatus transit, à quibus hodie dum obtinetur. Mansit tamen inclyta Potierorum Familia, Dynastiis, opibus, & rerum gestarum gloriâ celeberrima. Gentilitiam sedem in agro Cenomanensi (le Maine) habent. Gevres vocant, qui locus Marchionatus prærogativâ gaudet. Diana Potiera nata Anno 1500. juratissimo odio in Hugonottos, quorum principia in ejus tempora incidebant, ferebatur. Hugonottorum nomen sub id tempus ita exortum fertur. Erat Cæsaroduni (Tours) incolis in more positum, ut ad terriculamenta infantibus facienda, Hugonem quempiam nominarent; nam is, ut quidem rumor ferebat, noctu urbis pomœria obequitabat, & obvios laceffendo & pulsando, grave incolis spectrum & urbis terror evadebat. Tunc Sectarii, qui Cæsarodunum frequentes inhabitabant, circa ea pomœria noctu sua conventicula celebrabant, cum interdum conveniendi libertas non esset; hinc pueris quasi nocturni lemures etiam digito monstrabantur, atque à memorato Hugone nomen per deridiculum trahebant. Sed hæc nomina erant; illud rem propius tangit, quòd Diana Potiera, quæ in Reginaë ministerio versabatur, omnem, quâ ad stuporem pollebat, eloquentiæ vim, apud Henricum II. Galliarum Regem in id unice contulerit, ut eum Regem adversus Hugonottos, totius Regni viribus debellandos, incitaret. Et ferox hæc Tullia multum effecisse videbatur; cum Henricus Tarquinium imitaretur, qui summa papaverum culmina (sectariorum capita) demetere cœpisset. Sed luctuosissimus casus eos Henrici conatus abruperat. Rex Sororem suam Margaritham Anno 1559. Emanueli Philiberto Sabauda uxorem tradiderat; sed nunquam Gallia nuptiarum hilaria funestiori catastrophe clauserat; nam cum Rex equestrem decursionem insti-

insti-

instituisset, ad quam totius Europæ hastas provocaverat, unâ alterâve die palmari semper laude ipsemet decurreret; sed cum tertio repetito campo cum Gabriele Comite Mongomiero, Prætorianæ cohortis præfecto, galeâ præproperè non factis oclusâ, decurreret, ab adversæ hastæ fragmento, apertam buculam irrum-pente, transfosso dextero oculo, ictoque inde cerebro, ante oculos infinitæ multitudinis, quam ipse ad funus videlicet suum ambitiosè convocaverat, pene exanimis procubuerat, & quinto abhinc die decebat, sed eâ in re felicio-ra fuere tempora Eminentissimi nostri Purpurati Leonis Poterii, quippe insana duellandi libidine, per regnum penitus sublatâ; nam cum Galli, utpote audens & bellica natio, mutuis provocationibus privatas plerumque lites dirimere soliti essent, & magna pars nobilium, debitum Reipublicæ sanguinem, ejusmodi inglorio certamine prodigeret, adeò ut intra paucos annos plures privatarum inimiciarum victimæ è vivida natione caderent, quàm decretoriâ in acie cadere potuisse, vulgo crederetur; hinc Ludovicus XIV. eam Regni sui labem miseratus, sanctissimè edixit, & dicta juramento confirmavit, morte moriturum, quisquis inimicum gladium in alterius vulnere defixisset; Nellas à se ea in re Regum aut Principum qualiumcunque preces exaudiendas: publicâ infamiâ notandos, sive quis victor in arenâ hostem prostravisset, sive etiam victus damnabili pugna animam efflavisset: Si quis è regni finibus transgressor pedem extulisset, pœnam non futuram, ejus effigie manu car-nificis è patibulari cruce suspendendâ. Staturam Manliano rigore legem, si vel regius Princeps pro omnibus latam temeret: E us, qui provocaretur, honoribus satis consultum iri; modò reponeret notum illud (le Roy ne veut) seu quod idem est: *Regis edictum, ne compaream, obstat.* Audite hoc reliqui per Europam Principes! statuite vestris in Regnis familia Christianæ mansuetudinis exempla; neque permittite, ut vindice ferro frater in fratrem gladiaturus infurgat; nisi velitis, fuscum copiosissimè sanguinem à vestris manibus aliquando repositi. Sed in iis veluti induciis belligerandum tamen erat Eminentissimo nostro Purpurato Leoni Potiero: Sacra Roma clasticum cecinit, Christianissima Gallia ad victoriam generosum pugilem invitabat. Inimica signa sustulerat Quesnellus; sed è Capitolio fulminatus profugus ibat Amstelodamum. Restabant tamen repullulantes reliquiæ, quas Ludovicus XIV. regia authoritate suppresserat. Eò extincto, sub minorenni Rege Quésnelliani impetum reassumebant; sed modò adultum, est, quòd reformident: immò Quesnellus penè per Galliam nullus est; & si qua nubes Gallicum cœlum ob-fuscavit, Sol tamen esse non desit. In gravissimo hoc negotio Potierus Gallicus Hercules erat, qui pro infallibilibus Clementis XI. Sanctionibus, ad ultimum usque vitæ halitum tuendis, fidem Sanctissimam interponebat. Ea laudabilissima declaratio Viri Principis fuit, quem Christianissima Gallia vel exinde inter paucos prorsus eximium habeat. Is natam Galliis Sapientiam in Romano publico Orbis theatro maturè exhibuit; & spectaculum visû jucundum erat, cum vel Protonotarium Apostolicum ageret, ubi appensus in staterâ semper justus, semper incorruptus inveniebatur, vel Referendarii utriusque signaturæ munus eâ sui commendatione obiret, ut multa referendo, palmarem semper laudem ipsemet referret; Hinc eximiis suis commendatus meritis, à Ludovico XIV. ad Bituricensem Ecclesiam regendam evocabatur; ad quòd fastigium evehsus, nihil antiquius habuit, quàm ut religiosæ vitæ integritate, & in omni victu cultuque modestiâ, eam dignitatem tueretur. Dicta Biturigum Urbs (Bourges) Aquitanix olim Caput, quinque & viginti annis ante Christum natum tam feroces Spiritus gesserat, ut Julium Cæsarem, formidandum illud orbi nomen, minaciter excluderet; hinc ex quadraginta Bituricensium millibus

vix octingenti è civibus evaserant : posterioribus temporibus cum Carolus VII. Galliarum Rex, deleta maxima nobilitatis parte, ab Anglis, totum regnum spe devorantibus, in sumas angustias redactus fuisset, Lutetiâ Parisiorum sedem Biturigum in Urbem transferebat; hinc ab Anglis contemptim *Biturigum Rex* nuncupabatur. Leo Potierus de Gesures Julio Cæsare major est, quantum quidem fortior est, qui se, quam qui fortissima vincit mœnia; nam austeræ vitæ Vir, sibi que durus, fluxarum rerum, & vitæ non necessariorum commodorum osor perpetuus & maghanimus existit: Extra fabulam Rex est suis Bituricensibus, quos Regali Vir Purpura splendidus Sanctissimis legibus firmat. De Ecclesiâ Biturigum constat, quod totius Galliæ longè vetustissima existat; nam Ursinum quempiam ajunt, ab Apostolis in Galliam missum, Ecclesiæ ibi fundamenta jecisse: Nec itaque mirum esse videatur, Eminentissimum Purpuratum Potierum de Gesures in Benedicti XIII. Pontificis Maximi è gente Ursina amoribus hæere, dum quidem reminiscatur, illum dignissimum eâ in Ecclesiâ successorem esse, quam Virtus Ursina fundavit. Bituricensis Ecclesia sub Nicolao I. Primatum in Galliâ tenuit; hinc Magnus sit oportet, qui eam regendam suscipiat. Ex eâ Biturigum Ecclesia, Ursino Antesignano, XVIII. Episcopi Sanctorum fastis illati numerantur; in eos Sanctitatis Magistros Leo Potierus ita mentem, oculosque advertit, ut Sanctissimis vestigiis probè insistat. Erat in domesticis Galliæ bellis Biturix Hugonottorum sedes; sed jam Leone Potiero ad clavum sedente, pietatis evasit domicilium. Bituricenses cives ob fidem egregiam Ludovico XI. & Carolo VII. adversus Anglos præstitam, Nobilitatis prærogativâ singuli gaudent; si hi ob fidem nobiles, iterum eos inter Rex sit oportet Leo Potierus, qui inconcussa fide Ecclesiam, Regem, Patriam complectitur universam. Planè non vulgaribus fulgentem meritis, Clemens XI. dignissimum judicabat, qui Purpuratus esset; Modestissimo Viro rubedinem incutiens, cum etiam ab externâ Poloniâ commendatum, ad Purpuram vocaret: Nam ea Clementis Anno 1719. 29. Novembris Promoventis verba fuere. *Creare intendimus Leonem de Gesures Archiepiscopum Bituricensem. Hic per plures annos in hac Alma Urbe Collegio Protomotivorum Apostolicorum de numero participantium, ut bene nostis, adscriptus, acceptus omnibus, invisus nemini, modestissimè vixit: ac interim Ultriusque Signaturæ Referendarium laudabiliter egit. Discessit ab hac Urbe corpore, non animo, quippe quem retinuit semper erga Apostolicam sedem obsequentissimum, erga Romanam Curiam amantissimum.* Non vivacioribus Apelles coloribus depingere Probatissimam Antistitem potuisset. Regiminis artes hauserat à sapientissimo Parente Leone Potiero, Duce de Tresmes, Pare Franciæ, Marchione de Gesures, d' Annebaut, Gandelu, & Fontenay-Marevil, qui in Aulâ Ludovi XIV. frequens & gratiosus, in eo Sapientum coetu, qui ad Regiam tanto sub Rege undequaque affuebant, Maximus evaserat. Virtutes cum materno Lacte imbiberat ab illustrissima Matre Maria Francisca Angelica du val, quæ Stemmatibus sui Ultima, virtutibus omnes præibat. Emulum Virtutum in primâ adolescentiâ nanciscebatur egregium Fratrem Franciscum Bernardum Potierum, quem insignia sua merita ita evexerunt, ut Lutetiæ Parisiorum Præfecturam, id est, Caput Rerum, & Animam Regni obtineret. Ipsemet Eminentissimus Purpuratus exemplo traxit illustrissimas Sorores Mariam Joannam natam An. 1657. & Susanam natam An. 1659. ut sæculo valere jussu, ad Monasterium Monialium Visitationis S. Mariæ in suburbio sancti Jacobi Parisiensi Sanctissimo Consilio transfrent. Denique Magisterio est generosis è Fratre Francisco Nepotibus Francisco Joachimo Bernardo Potiero Marchioni de Gesures nato An. 1692. Ludovico Leoni Potiero Marchioni de Gandelu, nato An. 1695. & Stephano Potiero Comiti de Tresmes nato An. 1697. ut optimi Regiminis normam probè edificant, & justitiam, Clementiæ attemperatam semper possideant; seu Tales evaderent, qualis ipse reverâ esset. Nam edit Hic Leo (Leo Potierus de Gesures) rugitus improbis, favum distillat in ore Probis.